

MEMO

Reactie MBO Raad internetconsultatie conceptregeling regionale aanpak vsv 2020-2024

In de conceptregeling wordt vastgehouden aan een landelijke ambitie van maximaal 20.000 nieuwe vsv-ers in 2024. Wij zijn van mening dat het niet verstandig is deze kwantitatieve parameter te blijven hanteren.

Het aantal vsv-ers stijgt licht en daar zijn verklaringen voor:

- Groenpluk door de aantrekkende arbeidsmarkt.
- Wijzigingen in het toelatingsrecht waardoor we een stijging zien van studenten met een niveau 2 diploma die rechtstreeks doorstromen naar niveau 4 en een stijging van niveau 4 studenten met vooropleiding vmbo-kader.
- De mogelijkheid om het mbo te verlaten met certificaten of een mbo-verklaring.
- Opvang van vsv-ers uit het vo en trajecten rond maatwerk en praktijkleren voor complexe doelgroepen met meer risico op uitval.
- Scholen zien een toename van het aantal studenten dat te maken heeft met multiproblematiek, verkeerde studiekeuze en (dreigende) schulden.

Dit hebben we ook weergegeven in onze ambtelijke reactie van 16 januari jl. op de conceptregeling (zie bijlage).

De mbo-sector voelt de urgentie rond dit thema. Een van de landelijke speerpunten uit het Bestuursakkoord van 7 februari 2018 en in de kwaliteitsagenda's is jongeren in een kwetsbare positie. Scholen hebben in hun kwaliteitsplannen maatregelen opgenomen om deze complexe doelgroepen zo optimaal mogelijk te kunnen bedienen, maatregelen om vsv te voorkomen zijn daar een onderdeel van. Het is én én: de sector vangt uitgevallen leerlingen uit het vo op, brengt uitvallers ook weer zoveel mogelijk onder in diplomagerichte trajecten en probeert daarbij nieuwe uitval te voorkomen. Het mbo verdient daarbij steun: met name de entree-opleidingen, het vavo en (in mindere mate) de niv2-opleidingen zijn heel belangrijk om (dreigende) uitvallers opnieuw op de 'leerrails' te krijgen. En ja, gegeven de kenmerken van deze doelgroep, kan dat leiden tot nieuwe uitval.

De aanbevelingen van de Commissie Kwaliteitsafspraken mbo aan de minister in de Sectorrapportage Kwaliteitsafspraken mbo zijn volledig in lijn met het Bestuursakkoord. Deze onafhankelijke commissie constateert dat volgens scholen een harde ondergrens is bereikt in het verder terugdringen van vsv en dat scholen vraagtekens zetten bij de ambitie om het aantal schoolverlaters verder terug te dringen tot 20.000. De commissie doet de aanbeveling om als overheid voorzichtig te zijn met het formuleren van nieuwe kwantitatieve doelstellingen om uitval van kwetsbare jongeren tegen te gaan.

Daarnaast pleit de commissie voor een gedifferentieerde benadering van schooluitval van jongeren in een kwetsbare positie. Bijvoorbeeld door in sommige gevallen de duurzame toeleiding van jongeren naar werk (met erkend certificaat) niet als uitval aan te merken. Hanteer per opleidingsniveau een gedifferentieerde norm voor schooluitval en houd meer rekening met het niveau van instromende studenten.

Voorts wijst de commissie op het belang van facilitering van de structurele nazorg die scholen leveren in de begeleiding van kwetsbare jongeren naar werk. Maak goed duidelijk wat hierbij wordt verwacht van regionale partners (provincie, gemeenten, UWV, etc.) en waar de inzet van scholen in termen van verantwoordelijkheid en middelen eindigt. Zet ook vanuit andere ministeries in op betere afstemming tussen gemeenten als het gaat om deze jongeren.

En volgens de commissie is op korte termijn onderzoek nodig naar de stijging van de schooluitval binnen de hogere mbo-niveaus. Kijk daarbij niet alleen naar aantallen (hoeveel jongeren vallen uit, waar komen ze terecht?) maar ook naar achtergronden en oorzaken van uitval.

De MBO Raad is het eens met deze set van aanbevelingen en beveelt de overheid aan ook langs deze lijn – over de grenzen van departementen heen – te kijken. Tot dusver zien we dat te weinig.

Binnen de G4 kijken we met wethouders en in samenspraak met de Inspectie van het Onderwijs daarom nu kritisch naar de definitie van onderwijsrendement. Dit kan ook consequenties hebben voor de definitie van vsv. Het formuleren van nieuwe kwalitatieve doelstellingen staat in onze ogen haaks op deze herorientatie op rendement waarin we als sector samen met partners ook op een andere manier naar uitval kijken.

Bijlage: Ambtelijke reactie MBO Raad op conceptregeling vsv 2020-24

Datum: 16 januari 2020

Op 12 december jl. hebben we de conceptregeling vsv 2020-2024 ontvangen om op te reageren, waarvoor dank. Graag maken we van deze gelegenheid gebruik.

In deze fase is dit een ambtelijke reactie. In een latere fase zullen wij, als reactie op de internetconsultatie, een bestuurlijke reactie geven op de conceptregeling, die als reactie van de MBO Raad kan gelden.

Allereerst zijn we positief over de mogelijkheid om de samenwerking in de rmc-regio's op het gebied van vsv voort te zetten. Dat hier de komende vier jaren middelen voor beschikbaar worden gesteld, betekent dat scholen en gemeenten meer en meer als netwerk verantwoordelijkheid kunnen nemen in de regio. Uiteraard willen mbo-scholen via de regionale vsv-programma's bijdragen aan de ambitie van de minister om het aantal vsv-ers zoveel mogelijk te beperken. Tegelijkertijd hebben wij, mede gezien een aantal beleidsveranderingen en maatschappelijke ontwikkelingen, grote twijfels of het beoogde landelijke maximumaantal van 20.000 vsv-ers realistisch is. Dit hebben we afgelopen jaren ook steevast en consequent aan de Minister gemeld.

De laatste twee jaren zien we namelijk een lichte stijging van het aantal vsv-ers. Oorzaken hiervan zijn: de aantrekkelijke arbeidsmarkt, een toename van multiproblematiek onder jongeren en een toenemend aantal jongeren dat een verkeerde studie kiest. Scholen hebben hier ten dele invloed op, onder andere door wijzigingen in het toelatingsrecht in 2017. Bovendien kan de landelijke introductie van de mbo-verklaring ertoe leiden dat meer mbo-ers ongediplomeerd het onderwijs verlaten. Verder wordt rmc-regio's gevraagd streefcijfers te formuleren voor oud-vsv-ers die een jaar later weer onderwijs volgen. Extra inspanningen om deze doelgroep juist terug naar school te krijgen, brengt het risico met zich mee dat een deel van deze groep opnieuw uit gaat vallen wat leidt tot een stijging van het aantal nieuwe vsv-ers.

Met het afsluiten van het Bestuursakkoord zijn ondertekenende partijen afgestapt van het afrekenen van individuele scholen op hun vsv-cijfers. In de conceptregeling vsv 2020-2024 is sprake van streefcijfers voor de rmc-regio, die de regio zelf formuleert. We willen in deze reactie derhalve benadrukken dat de regeling vsv 2020-2024 niet bedoeld is voor resultaatafspraken waar individuele scholen, danwel scholen en gemeenten in regionaal verband, op afgerekend kunnen worden.

Daarnaast hebben we de volgende verhelderingsvragen over de conceptregeling:

1. *Waarom ontvangt de contactschool de subsidie alleen als het regionaal programma is goedgekeurd en ontvangt de rmc-contactgemeente een specifieke uitkering zonder verdere voorwaarden?*
2. Het regionale programma moet uiterlijk 30 juni 2020 worden ingediend. Als het ingediende programma onvolkomen of onvolledig is, wordt het niet goedgekeurd door OCW en kan de rmc-regio een verbeterde versie indienen.
Op basis van welke criteria wordt het ingediende programma getoetst?
Ook de verbeterde versie moet uiterlijk 30 juni 2020 worden ingediend.
Binnen welke termijn krijgt de rmc-regio bericht van evt. onvolkomenheden? Wanneer moet de eerste versie worden ingediend om nog op tijd een evt. verbeterde versie in te kunnen dienen?

Tot slot hebben we in de tekst van de conceptregeling zelf een aantal tekstuele opmerkingen gemaakt en vragen we bij een aantal punten om verduidelijking van de tekst. Deze tekst wordt met deze reactie meegestuurd.

